

NÁVRH INAUGURAČNEJ KOMISIE

V zmysle § 76 ods. 1, 4, a 6 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle § 5 ods. 11 vyhlášky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a podľa Zásad habilitačného konania a inauguračného konania na Prešovskej univerzite v Prešove.

Uchádzačka: **doc. PhDr. Klaudia Bednárová-Gibová, PhD.**

Odbor habilitačného konania a inauguračného konania: **cudzie jazyky a kultúry**

1. Zoznam členov inauguračnej komisie a oponentov

Predseda:

prof. PhDr. Milan Ferenčík, PhD., pôsobí v odbore *filológia – cudzie jazyky a kultúry*

Pracovisko: *Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta*

Členovia:

prof. PhDr. Daniela Müglová, CSc., pôsobí v odbore *filológia - prekladateľstvo a tlmočníctvo*

Pracovisko: *Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta*

prof. Cristina Valdés Rodríguez, PhD., pôsobí v odbore *filológia - translatológia*

Pracovisko: *Universidad de Oviedo, Facultad de Filosofía y Letras*

prof. PhDr. Marián Andričík, PhD., pôsobí v odbore *filológia - literárna veda*

Pracovisko: *Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofická fakulta*

Oponenti:

prof. Leonid Chernovaty, DrSc., pôsobí v odbore *filológia - translatológia*

Pracovisko: *V. N. Karazin Kharkiv National University, School of Foreign Languages*

prof. PhDr. Martina Kášová, PhD., pôsobí v odbore *filológia - cudzie jazyky a kultúry*

Pracovisko: *Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta*

prof. RNDr. Daša Munková, PhD., pôsobí v odbore *filológia - literárna veda*

Pracovisko: *Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta prírodných vied a informatiky*

2. Vyhodnotenie plnenia kritérií uchádzačky

Pedagogická činnosť uchádzačky

Od skončenia VŠ štúdia uchádzačka pôsobila ako vysokoškolský pedagóg, najprv ako externá vyučujúca anglického a nemeckého jazyka na ÚJK PU (2006 – 2010) popri internom doktorandskom štúdiu na IAA FF PU (2006 – 2009), po jeho ukončení ako odborná asistentka (2009 – 2016) a docentka od 2017 do súčasnosti. Už v priebehu doktorandského štúdia viedla prednášky a semináre z kľúčových lingvistických disciplín (*Anglická lexikológia, Vývin anglického jazyka*), od jeho absolvovania sústavne zabezpečuje výučbu spolu 20 translatologických a lingvistických P a PV predmetov pre študijné programy anglistika a amerikanistika, anglický jazyk a anglofónne kultúry, prekladateľstvo a tlmočníctvo, učiteľstvo akademických predmetov a anglický jazyk v interkultúrnej praxi.

Uchádzačka pristupovala k pedagogickej činnosti pro-aktívne a inovátorsky: viaceré lingvistické (napr. *Lexika umeleckého štýlu* a *Lingvistická analýza textu* so zameraním na inštitucionálno-právne texty EÚ) a translatologické predmety (*Strojový preklad, nástroje CAT a posteditácia, Kapitoly z anglo-amerického translatológie* a *Teória anglo-amerického translatológie*) zaviedla do ponuky programov na IAA ako nové. Uchádzačka priebežne systematicky inovuje výuku translatologických disciplín so snahou o prepojenie teórie a praxe a reflektovanie aktuálnych trendov v akademickom prostredí ako aj prekladateľskom priemysle. V rámci predmetu *Umelecký preklad* uchádzačka zaviedla kritiku prekladu prác študentov. V priebehu pedagogickej činnosti sa uchádzačka snaží o permanentné motivovanie študentov k účasti na prekladateľskej univerziáde a seminári umeleckého prekladu v rámci Akademického Prešova.

Uchádzačka je autorku resp. spoluautorkou 5 VŠ učebníc a 2 učebných textov, ktoré sú úzko prepojené s pedagogickou činnosťou, a to v oblasti translatológie, lingvistiky a vedecko-výskumnej metodológie. Na svoje učebné texty autorka zaznamenala veľmi pozitívne recenzné a citačné ohlasy.

Uchádzačka bola školiteľkou spolu 78 úspešne obhájených ZP, z toho 42 bakalárskych, 31 diplomových prác a 5 dizertačných prác (aktuálne vedie 1 bakalársku, 4 diplomové a 2 dizertačné práce z translatológie), pričom jej absolventmi je viacero úspešných študentov, ktorí pokračovali v ďalšom štúdiu doma alebo v zahraničí). Uchádzačka je členkou komisií pre obhajobu dizertačných prác na domacom pracovisku ako aj na UKF Nitra a UK Bratislava. Okrem školských posudkov uchádzačka vypracovávala oponentské posudky na bakalárske, magisterské, dizertačné práce a rigoróznú prácu na vlastnom pracovisku (spolu 71), posudky na dizertačné práce pre UK Bratislava, UKF Nitra a posudky na rekvalifikačné práce na TU v Košiciach (10).

Uchádzačka pôsobila ako členka štátnicových komisií pre ŠS na FF PU v odboroch učiteľstvo akademických predmetov, anglistika a amerikanistika, resp. anglický jazyk a anglofónne kultúry a prekladateľstvo a tlmočníctvo, ako predsedníčka štátnicovej komisie (Bc. stupeň) pre učiteľstvo akademických predmetov – anglický jazyk a literatúra v kombinácii, ako členka a predsedníčka komisie pre rigorózne konanie v odbore anglistika a amerikanistika, resp. anglický jazyk a anglofónne kultúry. pričom od roku 2022 pôsobí ako predsedníčka rigorózneho konania (PhDr.) v študijnom programe anglický jazyk a anglofónne kultúry.

Vedecko-výskumná, expertízna a publikačná činnosť uchádzačky

Vo svojej dlhoročnej cieľavedomej a systematicky rozvíjanej vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti sa uchádzačka vyprofilovala vo viacerých oblastiach lingvistiky (lexikálna sémantika a slovtvorba lingvistická kulturológia a dejiny anglického jazyka), translatológie (lingvisticko-translatologické aspekty inštitucionálneho prekladu, sociológia prekladu, odborný a právny preklad, psychotranslatológia a didaktika prekladu) a odborného prekladu (anglický, nemecký jazyk). Popri vysokej prestížnosti publikačných platforiem je možné vyzdvihnúť vysokú tematickú inovatívnosť publikácií predkladajúcich viaceré nateraz nerefektované témy v našej translatológii ako aj významnú recepciu v translatologickej komunite. Ako najdôležitejšie vedecké výsledky považujeme: 4 štúdie v prestížnych zahraničných karentovaných časopisoch (*Meta*, *The Translator*, *Perspectives*, *Translation Studies* v r. 2019 – 2022, kvartil Q1) zo sociológie prekladu, 4 monografické práce (1 publikovaná v Nemecku), kapitola v zahraničnej monografii (vydavateľstvo Routledge), 10 štúdií v časopisoch indexovaných vo WoS/SCOPUS (spolu 15 indexovaných výstupov).

Expertízna činnosť uchádzačky zahŕňa vedúce riešiteľstvo národných projektov VEGA a KEGA (spolu 12), zapojenosť do medzinárodného zahraničného projektu (Poľsko), aktívnu účasť na medzinárodných translatologických konferenciách európskeho a svetového formátu doma a v zahraničí (spolu 37) a absolvovanie 11-tich študijných pobytov a stáží v zahraničí.

V organizačnej oblasti uvádzame organizovanie medzinárodného translatologického workshopu (2024), členstvo v organizačnom výbore medzinárodnej vedeckej konferencie *Language, Literature and Culture in a Changing Transatlantic World II* (2012) a *III* (2015), medzinárodnej konferencie *Komisie pre slovanskú slovtvorbu* (2021), medzinárodnej kantovskej vedeckej konferencie *Philosophia et res publica* (2013 – 2015). Uchádzačka je aj aktívna prekladateľka predovšetkým odborných textov z/do anglického a nemeckého jazyka ale aj umeleckých textov.

Uchádzačka je členkou viacerých významných medzinárodných a domácich asociácií, redakčných rád vedeckých časopisov a Rady posudzovateľov vedeckých časopisov. Je predsedníčkou sekcie *Umeleckého prekladu* a rozborových seminárov umeleckého prekladu v rámci *Akademického Prešova*, členkou v komisii inštitútového a fakultného kola ŠVOUK pre sekciu translatológie, je inštitútovou koordinátorkou programu Erasmus+.

Doc. PhDr. Klaudia Bednárová-Gibová, PhD. je vyhranenou vedeckou osobnosťou uznávanou v domacom a medzinárodnom akademickom prostredí, ktorá nielen spĺňa ale vo väčšine položiek aj výrazne prekračuje kvantitatívne kritériá a kvalitatívne požiadavky na získanie titulu profesor v danom študijnom odbore. Rozvíjaním súčasnej teórie a praxe translatológie, tematizáciou nových oblastí výskumu a vybudovaním vlastnej vedeckej školy sa významne podieľa na jej rozvoji v národnom a medzinárodnom prostredí.

3. Závery oponentských posudkov

prof. Leonid Chernovaty, DrSc.

Inauguračný spis Klaudie Bednárovej-Gibovej presvedčivo dokazuje, že spĺňa všetky všeobecné aj špecifické povinné kritériá a väčšinu špecifických voliteľných kritérií. Je potrebné zdôrazniť, že v mnohých oblastiach jej výkony výrazne prekračujú minimálne požiadavky.

Výsledky výskumnej činnosti doc. Bednárovej-Gibovej sú mimoriadne pôsobivé. Po osvojení si multivektorového spôsobu skúmania preukazuje všestranný prístup, pričom s ľahkosťou pracuje v rôznych oblastiach ako napr. v umeleckom a odbornom preklade, pracovnej spokojnosti prekladateľov, emóciách a výkone v literárnom preklade, preklade právnych textov EÚ, organizačnej ergonómii prekladu ako aj v ergonómii v odbornej príprave prekladateľov a tlmočníkov.

O mimoriadnej kvalite jej výskumu svedčí aj skutočnosť, že okrem vedeckých prác a účasti na konferenciách vydala štyri monografie – *O preklade anglických právnych textov EÚ. Lingvisticko-translatologická analýza* (2010), *Translation Procedures in the Non-literary and Literary Text Compared* (2012), *Towards an Understanding of EU Translation*, 2. dopl. vydanie (2020) a *A Socio-Psychological Profiling of Translators as Working Agents in the Language Industry* (2023), v spoluautorstve s Máriou Majherovou, a päť učebníc (spomínaných vyššie). Jej najnovšia práca (s Milanom Ferenčíkom) – *A Handbook of Research Methods in Linguistics and Translation Studies* (2024), ktorá práve vyšla vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity, zdôrazňuje jej vynikajúce výskumné kvality. Vďaka týmto vlastnostiam je uchádzačka veľmi viditeľnou a uznávanou v národnom aj medzinárodnom kontexte, o čom svedčí aj impozantný počet citácií, resp. ohlasov na jej prácu (pozri vyššie).

prof. PhDr. Martina Kášová, PhD.

Z uvedeného vyplýva, že uchádzačka je plne kvalifikovaná, a cielene a dôsledne pracovala a pracuje na svojom profesionálnom rozvoji. Postupne sa vypracovala na uznávanú filologičku, ktoré je rešpektovaná na domácej i zahraničnej odbornej scéne a dôstojne reprezentuje svoje pracovisko, čo potvrdzujú o. i. aj vyššie uvedené zahraničné kontakty.

Z uvedeného vyplýva, že uchádzačka znamená veľký prínos pre rozvoj odboru na národnej i medzinárodnej úrovni. Má potrebnú kvalifikáciu, skúsenosti, je inovatívna a motivovaná prispieť k zlepšovaniu predmetnej oblasti. Priniesla a prináša nové nápady a metodológiu, ktoré posúvajú odbor dopredu. Je otvorená experimentovaniu a zlepšovaniu, a tým je významnou silou pre inovácie vo filológii. Okrem teoretických znalostí prináša do odboru cenné praktické vedomosti a zručnosti a interdisciplinárne prepojenie. Uchádzačka je silnou osobnosťou, ktorá dokáže podporovať ďalších odborníkov poskytovaním poradenstva a tak zvýšiť prestíž odboru a jeho atraktivitu pre ďalších odborníkov. Dlhodobé zameranie sa na výskum anglického, nemeckého a slovenského jazyka poskytuje inaugurantke neoceniteľný prehľad a poznatky potrebné na rozvoj odboru Cudzie jazyky a kultúry.

prof. RNDr. Daša Munková, PhD.

Dôkazom významnosti dosiahnutých výsledkov sú vedecké štúdie publikované v impaktovaných časopisoch patriacich do „top 10“ najprestížnejších v aplikovanej lingvistike a translatológii. Dovoľm si tvrdiť, že v danej oblasti je doc. Bednárová-Gibová uznávaná odborníčka nielen doma, ale aj v zahraničí.

Za cenný prínos pre rozvoj odboru v kontexte slovenskej lingvistiky a translatológie považujem päť vedeckých štúdií publikovaných v zahraničných renomovaných impaktovaných translatologických časopisoch (*Meta*, *The Translator*, *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice*, *Translation Studies*, *Across Languages and Cultures*, *A Multidisciplinary Journal for Translation and Interpreting Studies*) zo sociológie prekladu (sociálnej translatológie) a jednu kapitolu v zahraničnej monografii vydanej vydavateľstvom Routledge. Lingvistický a najmä translatologický výskum realizovaný doc. Bednárovou-Gibovou je unikátny nielen doma, ale aj v zahraničí, čo dokazujú ohlasy na jej publikačné výstupy, najmä v renomovaných zahraničných impaktovaných časopisoch

(*Translation Spaces, Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice, Interpreter and Translator Trainer*). So svojimi vedeckými prácami, učebnými textami a projektami zaplňa medzeru v literatúre a vo výskume v rámci slovenskej lingvistickej a translatologickej proveniencie.

Po preštudovaní predložených materiálov konštatujem, že vedeckovýskumné aktivity doplnené pedagogickými aktivitami dokazujú erudovanosť, odbornosť a medzinárodné uznanie doc. Bednárovej-Gibovej.

4. Odborné posúdenie úrovne prednesenej inauguračnej prednášky – Záver inauguračnej komisie

Inaugurantka predstavila svoju navrhovanú trojramennú koncepciu prekladu ako reakciu na novšie vnútorné obraty v polydisciplíne translatológie. Tú interpretačne chápe ako prostriedok extenzie kultúrnych štúdií. V kontexte interdisciplinárnej synergie sociológie prekladu, pozitívnej a pracovnej psychológie venovala pozornosť svojmu výskumu socio-psychologickej identity rôznych habitov prekladateľov na Slovensku pomocou metód komparatívnej mezoanalýzy, dotazníka a neparametrickej analýzy rozptylu (ANOVA), pričom vyzdvihla svoj prínos v kulturologickom priestore zavedením pojmu *jazykový hedonizmus* ako aj v systematickom rozpracovaní sociálno-psychologického konštruktú *pracovné šťastie (happiness at work)* vo vzťahu k prekladateľom.

Druhá nosná časť prednášky sa zamerala na inaugurantkin vklad do výskumu prekladu ako emocionálnej práce na základe prvej aplikácie nového testu emocionálnej inteligencie *Geneva Emotional Competence test (GEC)* na umeleckých prekladateľov. Vo svojom kvantitatívno-kvalitatívnom výskume inaugurantka odhalila, že dve najdôležitejšie emocionálne subkompetencie, ktoré ovplyvňujú kvalitu prekladu sú *emotion understanding (EU)* a *emotion recognition (ERec)*, čo je dôležité z pohľadu afektívnych aspektov interkultúrnej komunikácie. V tretej navrhovanej koncepcii prekladu problematizovala preklad ako digitálnu prácu v dôsledku súčasných interakčných teórií človeka a technológií, a to transhumanizmu, posthumanizmu a technotriumfalizmu. Uchádzačka upozornila na niektoré etické riziká spojené s danou filozofickou ontológiou a apelovala na spôsob práce prekladateľov v štýle *homo faber* a *homo narrans* v zmysle aktívneho prekladu a udržateľnosti prekladateľskej profesie v našej kultúre. Inauguračnou prednáškou uchádzačka celkovo preukázala svoju komplexnú erudovanosť, multivektorové znalosti a rozhľad, výrazný pedagogický talent a inovatívne prístupy k spracovaniu dát v zmysle propagovanej konziliencie. Jej prínos do rozvoja odboru filológie ako aj originálny pohľad na pertraktované problémy riešenej problematiky sú nespochybniteľné.

5. Odporúčanie schváliť návrh na vymenovanie uchádzačky za profesorku

Inauguračná komisia postupovala v súlade s § 76 ods. 1, 4 a 6 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe, predložených dokladov, oponentských posudkov, odborného posúdenia úrovne prednesenej inauguračnej prednášky celkovo zhodnotila pedagogickú, vedeckú (umeleckú) a publikačnú činnosť uchádzačky.

Na základe uvedeného a v súlade s § 5 ods. 11 vyhlášky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a v zmysle Zásad habilitačného konania a inauguračného konania na Prešovskej univerzite v Prešove inauguračná komisia predkladá predsedníčke Vedeckej rady Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove tento návrh a odporúča **schváliť návrh na vymenovanie doc. PhDr. Klaudie Bednárovej-Gibovej, PhD. za profesorku** v odbore habilitačného konania a inauguračného konania **cudzie jazyky a kultúry**.

V Prešove dňa 27. 2. 2025

Predseda inauguračnej komisie:

prof. PhDr. Milan Ferenčík, PhD.

Podpis:

prezenčne

Členovia inauguračnej komisie:

prof. PhDr. Daniela Müglová, CSc.

prezenčne

prof. Cristina Valdés Rodríguez, PhD.

prezenčne

prof. PhDr. Marián Andričík, PhD.

prezenčne

Oponenti:

prof. Leonid Chernovaty, DrSc.

prezenčne

prof. PhDr. Martina Kášová, PhD.

prezenčne

prof. RNDr. Daša Munková, PhD.

prezenčne